

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vákár L. könyv- és papírkereskedése Csikszereda,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény,
valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.
Telefon hívószám 20.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. ELTHES GYULA

Megjelenik minden szerdán.
Előfizetési ár: Egész évre 12 kor. (Külföldre 16 K.)
Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak
Kéziratok nem adatkak vissza.

A háboru.

Az angol-francia offenzívához fűződő reménysek nem váltak valóra. A hónapok óta nagy gondossággal előkészített legújabb terv is füstbe ment s nem hozta meg az óhajtott eredményt. Azért a részleges sikerért pedig, amit több millió srapel elpazarlásával és kétszáz ezer katona feláldozásával vívtak ki a nyugati szövetségesek, olyan árt fizettek, mely egyáltalán nem áll arányban az elért eredménnyel. Az ércnél is szilárdabb német védelmi vonal egy kisebb részét beljebb nyomhatták ugyan, de azon keresztül már nem voltak képesek.

Es így nemcsak hogy továbbra is urai maradtak a németek a megszállott francia és belga területeknek, hanem a véres offenzíva politikai célját sem valósíthatták meg a nyugati szövetségesek.

A Balkán-háboru előestéjén fogantatott támadásnak egyik főcélja minden bizonnyal a tétovázó Balkán népeknek szuggesztív módon való befolyásolása volt. Biztosnak vett s káprázatosnak hirdetett sikerrel akarták a nyugati szövetségesek páriájukra hódítani az ingadozó görögöket és a románokat. És talán abban is bíztak, hogy feltartóztatják a bolgárok büntető karját, mely lesujtani készül a bűnnel terhelt Szerbiára.

Az oroszok megújuló offenzív tevékenysége és az olaszok újabb támadásai is ugyanezt a célt szolgálják. De minél inkább kitűnik majd, hogy a Balkánon az entente elvesztette a diplomáciai játszmát, eiletségeinknek harci kedve annál hamarabb fog ellanyhulni az északi és déli harctéren.

Katonai és diplomáciai veresége még kapkodóbbá és idégesebbé tette az entente-ot. Nem csoda, hogy hitelre talál az a híresztelés, hogy a Gallipolin táborozó csapatokat, vagy legalább is azok jelentékeny részét a Dardanelláktól már elvitték a Balkánra. Hír szerint a Szalonikiban és a többi kikötőben partraszállítandó entente csapatok segítségére sietnének a három oldalról szorongatott Szerbiának. Nem tudhatjuk, hogy mennyi katonát és mekkora segítséget bocsátanak Szerbia rendelkezésére a nyugati hatalmak, de többé a legjobb szándékkal sem menthetik meg szövetségesei Szerbiát a bukástól. Annyira kétségbeejtő ezen ország helyzete és annyira ki nem elégítőnek tekinthető a szövetségesek részéről nyújtandó gyámolítás, hogy a neutrális népek közvéleményében lassan-lassan 'tért hódít az a feltevés, hogy az entente-csapatok nem annyira Szerbia támogatására, mint inkább a szerb kormány ellenőrzése céljából rendeltettek a Balkánra. Mintha

bizony nem bíznék már az entente a szerbek harci elszántságában!

Teljesen mellékes egyébként, hogy mit akarnak és mit keresnek az entente katonái a Balkánon. Ha rendelkeznek is az entente olyan jelentékeny kontingenssel, amellyel Bulgáriának és barátainak komolyan számolni kellene, mi csak örvendhetnénk ennek. Legalább Franciaországtól és Angliától távolosó területen végezhetnék az angol és francia haderő jelentékeny részével.

Ha pedig lennének bizonyosodnék, hogy ezeket a csapatokat tényleg Gallipoliból vitték el a balkáni harctérre, ez olyan esemény volna, melynek diplomáciai értéke fölréne bizony megnyert csatákkal.

Mert az ostromló csapatoknak a Dardanelláktól való visszavonása nemcsak Konstantinápoly és a tengerszoros végleges felszabadítását jelentené s nemcsak Európa előtt dokumentálná az entente abszolút tehetetlenségét, hanem a törököknek az entente fölött aratott ez a diadala az egész izlam világban megingatná a franciák, angolok és oroszok hatalmi tekintélyét. Leginkább Angliának van oka tartani ezen esemény beálltától, mert ez a fordulat a németeknek utat nyitna a Szuezig és a Perzsa öböl felé.

Mindenekelőtt azonban végezni kell Szerbiával. A Szerbia ellen felvonuló haderők nagyságából következtetve, prófétaik tehetség nélkül is megjósolható a szerbek közeli letörése. Lehetséges, hogy támadó csapataink eleintén erős és elkeseredett ellenállásra fognak találni, de az osztrák-magyar, német és bolgár tulerővel szemben ez az ellenállás hamarosan meg fog benujni. Sőt az sem lehetetlen, hogy az ententétől cserbenhagyott Szerbia, csak azért, hogy megmentse azt, ami esetleg még menthető, néhány napi küzdelem után feladja a kilátástalan harcot. Belgrád elfoglalása bevezetője a szerb katasztrófának.

Szerbia bukása pedig az első lépést jelentené... a béke felé.

A harmadik magyar hadi kölcsön

A hosszan elhúzódó háboru szükségessé teszi, hogy a hadi szükségletek zavartalan ellátása céljából új hadi kölcsön bocsátassék ki. E szükségletek fedezésére a pénzügyminiszter ezuttal kizárólag az első hadi kölcsön címleteinek megfelelő, 6% kal kamatozó adómentes járadékkölcsön-kötvényeket bocsát nyilvános aláírásra. A pénzügyminiszter tehát a harmadik hadi kölcsön kibocsátásánál is közvetlenül fordul a közönséghez, a mint ez legutóbb a Német Birodalomban is történt. A kibocsátás összege a nyilvános aláírás eredménye alapján fog megállapítást nyerni.

Az aláírás egy hét leforgása után veszi kezdetét és 1915. október 18-tól november 17-ig bezárólag fog megtartatni. Aláírás helyekül fognak szerepelni az összes állami pénz-

tárak és adóhivatalok, a postatakarékpénztár és közvetítő helyei, valamint az összes számottevő hazai pénzintézetek.

A kibocsátásra kerülő és 6%-kal kamatozó kölcsönkötvény aláírási ára minden 100 korona névértékért:

1. ha az aláírásakor az aláírt összeg egész ellenértéke befizettetik:

a) 1915. évi október 30-ig bezárólag történő aláírás esetén: 97 K 10 fillér,

b) 1915. évi október 30-át követő időben 1915. évi november 17-ig bezárólag történő aláírás esetén: 97 K 40 fillér,

2. ha pedig az alább ismertetendő kedvezményes (részletekben történő) fizetési módozat vétetik igénybe, úgy az 1915. évi október hó 18-tól november 17-ig bezárólag terjedő egész aláírási határidőben történő aláírásnál változatlanul 98 korona.

A harmadik hadi kölcsönnél is a legkisebb jegyezhető összeg 50 koronában van megállapítva, hogy így a kölcsön jegyzése a legszélesebb néprétegek részére is lehetővé tétessék.

A harmadik hadi kölcsön kötvényei 1915. november 1-től kezdődőleg évi 6%-kal, minden év május 1-én és november 1-én lejáró utólagos részletekben kamatoznak, tehát az első szelvény 1916. május 1-én esedékes. Az aláírás, illetve befizetés napjától a folyó évi november 1-ig terjedő időre eső kamatok akként térítetnek meg, hogy a folyó évi október hó 31-e előtt eszközölt jegyzéseknél, illetve befizetéseknél a kötvények aláírási ára 30 fillérrel kisebb összegben van megállapítva, mint az ezen időpont után történő jegyzéseknél.

Az aláírt összegek ellenértéke az aláírási helynél fizetendő be és az aláírási áron felül az aláíróval szemben sem folyó kamat, sem jutalék felszámításának helye nincs.

Ha az aláírt összeg 100 koronát meg nem halad, az aláírás alkalmával mindenkor az aláírt összeg egész ellenértéke befizetendő.

A 100 koronát meghaladó aláírásoknál a részletekben történő befizetés is meg van engedve, de ez esetben az aláírás alkalmával az aláírt összeg 10%-a biztosítékképpen letéendő és pedig a kir. állampénztáraknál és adóhivataloknál, a m. kir. postatakarékpénztár közvetítő hivatalainál, továbbá az 1898: XXIII. t.-cz. alapján alakult Országos Központi Hitel-szövetkezethetnél készpénzben, míg a többi aláírási helynél vagy készpénzben, vagy olyan értékpapirokban, a melyeket az aláírási hely elfogadhatónak tart. A részletek pedig az aláírási helynél a következőképp fizetendők:

a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1915. december 7-ig.

a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1915. december 18-ig,

a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1915. december 28-ig,

a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1916. január 8-ig.

Az utolsó részlet befizetése alkalmával az aláírási hely a letett biztosítékot elszámolja, illetőleg visszaadja.

A jegyzés céljaira szolgáló nyomtatvány-ürlapok az összes aláírási helyeknél díjtalanul kaphatók. Ily nyomtatványok hiányában az aláírás levélileg is eszközölhető.

A befizetés alkalmával az aláíró fél az aláírási helytől pénztári elismervényeket kap, a melyek a félkivánságára 1915. december 1-től kezdve a m. kir. pénzügyminiszterium részéről úgy a szabad, mint a zárolt jegyzésekre vonatkozólag egységesen kiállított ideiglenes elismervényekre fognak kicseréltetni, a mennyiben eddig az időpontig a végleges kötvények kiadhatók nem lesznek. A végleges

kötvények kiadására nézve, illetve a fél kívánságára kiadott ideiglenes elismervényeknek a végleges kötvényekre való kicserélésére nézve idejekorán hirdetmény útján fog a felhívás közzétételét. A végleges kötvények kiadása költségmentesen ugyanazon a helyen fog történni, a hol a pénztári elismervények, illetve a fél kívánságára kiadott ideiglenes elismervények kiadottak.

A harmadik hadi kölcsön kötvényei — ép úgy, mint az első és második hadikölcsön 6%-kal kamatozó kötvényei — zároltan is jegyezhetőek lesznek és az aláíró, a ki az általa jegyzett kötvényeket az aláírás alkalmával zárolja és ezt a zárolást öt éven át nem oldatja, azt a jogot nyeri, hogy az öt évi időszak utolsó évfolyamában, legkésőbb azonban 1920. november 1-én a kötvényen alapuló követelését, e naptól számított egy évre névértékben leendő visszafizetésre, felmondhatja. A m. kir. kincstár köteles az ilyen felmondott kötvényeket legkésőbb 1921. november 1-én névértékben visszafizetni.

A harmadik hadikölcsön zárolt kötvénydarabjainak úgy a felmondási, mint a visszafizetési időpontja tehát teljesen egybeesik a második hadikölcsön zárolt kötvényeinek felmondására és visszafizetésére megállapított határidőkkel. A zárolásból kifolyólag az aláíró felet költség nem terheli.

Zárolásnak csak 1000 koronát meghaladó összegű jegyzéseknél van helye, tehát itt a legkisebb jegyzés 1050 korona.

A m. kir. pénzügyminiszterium fentartja magának azt a jogot, hogy előre közléteendő három havi előzetes felmondás mellett ezt a kölcsönt egészben vagy részben, névértékben visszafizettesse, azonban az esetleges felmondás — ép úgy, mint a második hadikölcsön 6%-kal kamatozó kötvényeinél — 1921. május 1-ét megelőző időre nem történhetik meg.

A kamatok ép úgy, mint felmondás esetén a kölcsönkötvények tőkeértéke, minden fennálló és a jövőben behozandó magyarországi adó, bélyeg és illeték levonása nélkül fizetnek ki.

A kölcsönre történő befizetésekre a moratorium alá nem eső betétek — a felmondási határidő betartásával — korlátlanul igénybe vehetők.

A betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknek 1914. évi augusztus hó 1-je előtt betéti könyvre elhelyezett, egyébként a moratoriumfeloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső betétek azonban a kibocsátásra kerülő járadékkölcsön-kötvényekre történő befizetések céljaira csupán a jegyzés idejében fennálló összegük 50 százaléka, de legfeljebb a betét tulajdonosa által jegyzett összeg 50 százaléka erejéig vehetők igénybe.

Azok, akik a befizetésekre ilyen, egyébként a moratorium-feloldó rendelet alá eső betéteiket kívánják igénybe venni, annál az intézetnél vagy cégnél, illetve annak az intézetnek vagy cégnek közvetítésével tartoznak jegyezni, amelynél a betét el van helyezve.

A kibocsátandó kötvényekre és pedig úgy a szabad, mint a zárolt darabokra, az Osztrák-magyar bank és a M. kir. hadi kölcsönpenztár a járadékkötvényeknek kezizálogul lekötése mellett, a névérték 75 százalékáig, a mindenkori hivatalos váltószámítolási kamatlábon, tehát jelenleg 5 százalékos kamattal, nyújtanak kölcsönt. Ezek a kedvezmények 1917. évi december 31-ig maradnak érvényben. A nevezett két intézet ugyancsak a mindenkori hivatalos váltószámítolási kamatlábon nyújt a náluk zálogul elfogadható értékpapírokra kölcsönt, ha a felveendő összeg igazoltan a jelen felhívás alapján aláírt összegek befizetésére szolgál. A meghosszabbított ily kölcsönök a mérsékelt kamatláb kedvezményében 1917. december 31-ig szintén részesülnek. A fenti befizetési határidők alatt folyósított kölcsönök után, a fél kívánságára, a mindenkori hivatalos váltószámítolási kamatláb helyett, 1917. évi december 31-ig, évi 5 százalékos állandó kamatláb biztosítottatik.

Ezenfelül az Osztrák-magyar bank és M. kir. hadi kölcsönpenztár a fent körülírt módokat mellett azoknak, a kik igazolják, hogy a jelen aláírási felhívásban foglalt befizetési határidők alatt az aláírásra bocsátott hadi kölcsön jegyzése céljából más hitelintézetnél (bank, takarékpénztár, hitelszövetkezet stb.) vagy bankcégnél vettek fel kölcsönt, ennek a kölcsönnek visszafizetésére évi 5 százalékos állandó kamatlábon fognak új kölcsönt nyújtani s ennek a kölcsönnek meghosszabbításánál is évi 5 százalékos állandó kamatlábat

fognak alkalmazni; ez a kedvezmény is 1917. évi december 31-ig marad érvényben.

Az aláírók kívánságára e járadékkölcsön kötvényeit a szelvények beváltásával megbízott hivatalos beváltóhelyek és az Osztrák-magyar bank budapesti főintézete, valamint a magyar szent korona országai, továbbá a Bosznia és Hercegovina területén levő fiókjai 1917. december 31-ig költségmentesen fogják megőrizni és kezelni.

A harmadik hadi kölcsön előnyös feltételei, a pénzpiac kedvező helyzete, az utóbbi hónapoknak a háborút eldöntő fényes győzelmei és ennek folytán annak kétségtelen és világos felismerése, hogy a létünkért folytatott nagy küzdelem győzelmes befejezésére szükséges kölcsön jegyzésében való minél nagyobb részvétel az aláírók magánérdekei mellett a közérdeket is nagy mértékben szolgálja: biztositékai annak, hogy a harmadik hadikölcsön jegyzésének eredményében az ország lelkes önbizalma és nagy teherbírási képessége előreláthatólag még imponzusabban fog megnyilvánulni, mint az első és második hadi kölcsön alkalmával.

A házbéradó ügye.

A házbéradó ügyében több háztulajdonos kérésrel fordult a m. kir. pénzügyminiszter ur ó nagyméltóságához, melyben alaposan kifejtve a tényleges állapotokat, a házasztaladó megállapítását kérik, hiszik, hogy sikerrel. A kérést közéidekű voltáért alább közöljük.

Nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminiszter ur!

A csikszeredai m. kir. pénzügyigazgatóság f. évi június 16-án 15.904, szám alatt kelt végzésével az 1909 évi VI. t. c. 9. és 12. §-ai alapján kimondotta, hogy Csikszereda város 1915 évben az általános házbéradó alá tartozik, mely végzést a város elkésetten beadott, de jóbavett felebbezése következtében Nagyméltóságod felülvizsgálván, indokai alapján helyben hagyta.

Ez a határozat rendkívül sérelmes Csikszereda város adófizető közönségére, mert bár a határozat formailag megfelel a törvény rendelkezéseinek, valójában ellenkezik a törvény alapvető tételével, valamint a tényleg és jogilag fennálló állapotokkal.

A pénzügyigazgatóságnál elfekvő eredeti ügyiratok ugyanis kétségtelenül bizonyítják, hogy 1914 évben az adóajstromok revízió alá sem vették, annál kevésbé állították össze újonnan, anint a törvény megállapítja. A pénzügyigazgatóságnak a városi adóhivatalhoz intézett felhívása megállapítja és felsorolja azt a sok hiányt, melyeket az előző évekről áthozott, de újonnan össze nem állított és ki sem igazított adóajstromok feltüntettek. Hogy csak egyet emeljük ki, a kir. pénzügyigazgatóság megállapítja, hogy számtalan háztulajdonosról a városi adóhivatal még adóvallomási ívet sem követelt be. Hogyan lehet ily módon a valóságnak meg nem felelő adóajstrom a rendkívül súlyos házbéradó megállapításának és kivetésének alapja? A megállapított hiányok nem pótolhattak, csak részben és így a hiányos adóajstromok alapján állapította meg a kir. pénzügyigazgatóság, hogy a lakrészek felénél csekély 23-al több bérből van adva, holott köztudomásu, hogy már az adóajstromok összeállítás idejében, a háboru kitörése következtében rendkívül sok család elköltözött, vagy addigi lakását felhagyva, szerény egy-két szobácskában húzódott meg és ezeknek lakásai megüresedvén, mégis bérbeadottaknak vésték fel, illetve hagyták meg revízió nélkül az előző lajstromok alapján.

Az összeírás idejében fennállott valódi állapotot csak egy újabb összeírás elrendelése tüntetné fel, amit most utólag is — az akkori állapotnak megfelelően akadálytalanul össze lehet állítani és az így házról-házra készült új adóajstrom feltüntetné az 1914 évi tényleges állapotot és akkor megnyugvás-al lehetne ez ügyben határozni, mely egyébként nem vezethet más eredményre, mint arra, hogy Csikszeredában 1914 évben a lakrészek fele bérbeadva megközelítőleg sem volt.

Egy másik sokkal döntőbb fontosságú körülmény, hogy Csikszereda városának határa mindössze 144 hold, melynek csak egy része van beépítve. A lakosság jelentékeny része a csikszögödi és csiktaploczai szomszédos telek-jegyzőkönyvekbe felvett ingatlanokon építkezett és körülbelül 150 lakóház, ha nem több, köztük a legfontosabb középületek is, csiktaploczai és különösen a csikszögödi telek-jegyző-

könyvekbe vannak felvéve s mivel soha kifejezetten e két politikai községtől, amelyhez maig is tartoznak, Csikszeredához nem csatoltattak, természetesen ezen ingatlanok után Csiktaploczán és Csikszögödon lehet az adót és pótlékokat kivetni.

Az a majdnem hihetetlen, furcsa állapot állott elő, hogy a szögödi és csiktaploczai telek-jegyzőkönyvekben álló és e két községhez tartozó ingatlanokon épült házak és épületek után az adót Csikszereda város veti ki és szedi, mivel ez usurpációt a két község eddig hálgtatólagosan elűrtte, elnézte. Jogilag pedig absurdum és a törvény alapvető intézkedéseivel ellenkezik, hogy Debreczen város telek-jegyzőkönyvében felvett házam után Szabadkán fizessek állami és pótladót. Még furcsább az, hogy például a Mikó utcában lakó háztulajdonosok a földadót Zsögöd község pénztárába fizetik, ugyanazon telken épült és egy testben levő ház után pedig a házádót a csikszeredai adóhivatal veti ki és szedi be, holott a ház, a belsőség és kert egy testben és ugyanazon szögödi telek-jegyzőkönyvben van, de nem Csikszeredában felvéve.

Ezek a tényleg és jogilag hihetetlen állapotok nem ferdtések avagy nagyotmondások, hanem maga a legteljesebb valóság, melyet a közhitelességű nyilvaukönyvek, az eredeti telek-jegyzőkönyvek és a vonatkozó csikszeredai és szögödi, valamint taploczai adóajstromok és földkönyvek bizonyítanak, és amelyekről most utólag a csikszeredai kir. pénzügyigazgatóság is — legnagyobb meglepetésére — tudomást szerzett.

Valójában tehát egy oly jogtalanság történt Csikszereda város adózó polgárainal, kik 103%-os pótladó, asphaltjárda adó, kepe stb. terhei alatt nyögnek, hogy ez jogállamban meg nem történhetik, mert a magyar állam — jól tudjuk — csak ott és olyan adót követel, melyet a törvény előir és rendel.

Csikszereda város legtipikusabb alakja a fizetéséből tengődő, drága jelzalogos hitellel épült, koldus tisztviselő városnak, amilyen az országban egyetlenegy sincsen. A legszékelebb és egyben legnagyobb vármegyének nyomoruságos székhelye, mely hivatva van a közvetlen román határon a magyarság erős végvára lenni. Sajnos az említett súlyos közterhek, a rendkívül magas pótladó, a város teljes vagyontalansága és rémsok adósága az alig 3000 telket számláló város jövőjét végzetlenül képben adják vissza.

Közönsége azonban magyarságában erős és áldozatkész, a fő és nagy városokban alig ismert ősi áldozatkészséggel sietett és siet a háboru szerencsétlenségén enyhíteni. S mikor a vidéki bankok is horribilis kamatlábbal dolgoznak és az elviselhetetlen drágaság már létben támadja meg az existenciát, akkor az eddigi terhek háromszorossá jelentő házbéradó alá kerül e maroknyi város koldus tisztviselő népe és tengődő, még székelebb számu, ugynevezett törpebirtokos polgársága. Hiszen ha törvényes alapokon hozott volna meg az a határozat, még akkor is kegyelmet érdemelne ebben a rettenő, családok százezreit megsemmisítő háboruban az a maroknyi szellemi prolétár, kik erejük végső megfeszítésével és rendíthetetlen áldozatkész hazaszeretettel az országnak ma a legexpónáltabb helyén méltók igyekeznek lenni fiaikhoz, azokhoz a székely hősökhoz, kik vérukkal a világtörténelem lapjaira irták be nevüket és akik legerősebb oszlopai a magyar állam létét dicsőségesen megvédő hadseregnek.

De nem akarunk a szónak erejével hatni, mert jól tudjuk, hogy a törvény száraz betűi amugy sem ismernek pardont, magunkat pedig hazafiasabb magyar állampolgároknak tartjuk, hogy most, mikor a magyar állam pénzügyileg is a legnagyobb megpróbáltatásoknak van kitéve, azt a látszatot keltsük, hogy a közterherviselés alaptörvénye alól mentesülni akarunk.

Ezért magára a törvényre hivatkozunk, melyet az előbb vázolt jogilag fennálló állapotra alkalmazni kell. Készséggel elismerjük és tudjuk, hogy a csikszeredai kir. pénzügyigazgatóság, mely csak 1915. évi július 1-én kezdette meg működését és tisztviselői az itteni viszonyokkal nem ismerősek, nem tudták és nem ismerték a helyes tényállást és így csak a papiron előttük fekvő, a városi adóhivatal által tévesen felfektetett adóajstromok alapján határoztak. Mert elképzelhetetlen, hogy egy szögödi telek-jegyzőkönyvben felvett ingatlan után Csikszeredában rójjanak meg házbéradóval, mert ugyanigy Budapestben is kivethetnék azt.

Olyan semmisségi okok ezek, melyeket bővebben fejtegetni feleslegesnek tartjuk. Az eredeti akták, a telekjegyzőkönyvek és földkönyvek ellentmondás kizárásával bizonyítanak.

A felhozottak alapján mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat:

Kegyeskedjék ez ügyben a legsürgősebb vizsgálatot elrendelni, addig is a végrehajtást felfüggeszteni és a vizsgálat lefolytatása után utasítani a csikszeredei kir. pénzügyigazgatóságot, hogy az eddigi házosztályadó alá vonja a valóban csikszeredei ingatlanokat.

Székely honvédek a háborúban.

E hó 26-án vonult fel zászlóaljunk Bőjthy Andor százados, zászlóaljparancsnok vezetés alatt a neki már előre kijelölt állásba. Körülbelül 8-10 napig mint tartalék a front mögött táboroztak, midőn megkapták a parancsot a felvonulásra. Reggel 6 órakor indult el a zászlóalj. Útközben, a holmi táborozunk déltájában rövid pihenőt tartottak. Mindjárt felismertem a parancsnokot, valamint a többi tisztet és legénység között is akadt jó ismerősöm, jó barát nem egy-kettő, de sok. Ugy tűnt fel nekem, mintha az egész össze lett volna válogatva. A véletlen úgy összehozta őket, hogy testvér, jó barát, rokon, sógor mind-mind együtt vannak s mintha egy nagy család tagjai lennének, úgy együtt pihennek s az étkezésnél is meglátszik, hogy érzik egymáshoz tartozásukat. — Meglett emberek, ujjannan felserdült emberkék együtt, egy csoportban, egymást megértve s egymást becsülve fogyasztják jó étvágygyal a menüszt. Ez alatt a levegőben megjelennek az ellenséges repülőök. De nem tudnak az üldöző ágyuk munkája miatt közeledni. A zászlóaljparancsnok és a társaságában levő tiszték azonban gondolják, hogy még az utban lesz részük az ellenség üdvözlésében, mely gondolatukat csakhamar ki is nyilvánítják s megbeszélnek a felvonulás lehetőségét legjobb belátásuk szerint, hogy a zászlóaljat az esetleges srápnell vagy gránáttűztől megóvják.

Délután 2 órakor indul utnak a zászlóalj a rövid pihenő után, hogy a már előre elkészített állásban elfoglalja a helyét, de alig érkezik a dombtetőre, melyről az orosz fedezékeket is látni lehet, megkezdődik az ellenséges gránáttűz, amely első ízben a zászlóaljtól jobbfelé, azonban attól nem messze, nagy rést üt s a földbe való becsapódása alkalmával messze látható porfelhő képződést idéz elő, a többi becsapódás pedig rövidebb, a domb alsó oldalába furódik.

Ez alatt a zászlóaljparancsnok kiadja a rendelkezést, hogy a századok a balfelől húzóó erdőben nyomuljanak előre, fedett helyen, míg eléri az állást.

A felvonulás alatt, bizony azokat, kik először kerültek ki a harctérre, bizonyos eddig ismeretlen érzés fogta el s szívük hevesebb dobbanása elárulta, hogy nem mindennapi eseményben van részük, azok pedig, kik már ismerősek a harcmezőjén, fel sem tekintenek, csak bandukolnak egykedvűen előre s egy-egy kis élcet is megengednek maguktól az új jövevényekkel szemben, ami persze újból visszahozza az előbbi jó kedvet s már sehol sem törődik az ágyuk dűbörgő hangjával s a gránát becsapódása által okozott porfelhővel.

Már csak néhány száz lépés s bent vannak az állásban, de éppen jókor érkeztek, mert már szükség volt a derék 24-esekre. Az oroszok ugyanis éjjeli támadást rendeztek éppen azon állás ellen, a hová a mi zászlóaljunk felvonult s hogy mennyire megállották helyüket derék honvédeink, azt reggel az akadályok előtt levő orosz halottak nagy száma bizonyította legfényesebben, míg nekünk ugyszólván veszteségünk sem volt.

Alig érkeztek fel a harctérre honvédeink, már is fényes bizonyítékát szolgáltatott annak, hogy a már világszerte ismert 24-esek méltó partnerei. Már közülök többen lettek kitüntetésre a felsőbb parancsnoksághoz felterjesztve.

Nap-nap után ismétlődnek ezek a támadások, melyek újból és újból összeomlanak, mindig több és több kárt téve az ellenség soráiban.

Büszkén, duzzadt kebellet állanak őrt a mi dicső honvédeink e határon is, fennen hirdelve az oroszoknak, hogy ne bántsd a magyart!

V. L.

A fogyasztási szövetkezet megalakulása.

Csikszere, 1915. október 12.

Vasárnap délelőtt a vármegyeház tanácskozási termében tartotta alakuló közgyűlését a Csikszeredei Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete. Az alakuló közgyűlésen ott láttuk a tisztviselőket teljes számban és még rendkívül sok érdeklődőt.

Amily imponáns volt az alakuló közgyűlés, melyen több mint 150 tisztviselő és érdeklődő vett részt, éppen olyan fényes siker kísérte a jegyzéseket is. — A közgyűlés megnyitására 346-an 1102 üzletrészt jegyeztek 22,040 korona értékben, mely összegnek nagyobb része már a gyűlés előtt befizettetett. Igen tekintélyes összeg jegyztetett a gyűlés alatt és után és a befizetések is szakadatlanul folytak. Ma bizást tehetjük 25,000 koronára a jegyzett üzletrészek értékét. Oly hatalmas összeg, mely a mai nehéz viszonyok között a kicsiny Csikszereében minden várakozást felülmut, egyben megvitátás után elfogadtattak, mire Fejér Sándor elnök, a szövetkezet megalakulását általános helyeslés között kimondotta.

Az alakuló közgyűlésen Fejér Sándor alispán elnökölt, a Hangya központot László főellenőr képviselte. Az alapszabályokat Kováts Jenő közgyűlési jegyző adta elő, melyek alapos megvitátás után elfogadtattak, mire Fejér Sándor elnök, a szövetkezet megalakulását általános helyeslés között kimondotta.

Ezután a tisztikar megválasztása került sorra. A közgyűlés az igazgatóságot és felügyelő bizottságot, elfogadva az előkészítő bizottság javaslatát, egyhangulag a következőkből alakította meg. Igazgatósági tagok lettek: Gyalóky Sándor főispán, Fejér Sándor alispán, Szász Lajos vm. főjegyző, dr. Ujfulusi Jenő polgármester, dr. Nagy Béni ügyvéd, dr. Elthes Gyula vm. árvaszéki ülnök, Kassai Lajos főgimnáziumi igazgató, Dájbukát Jakab számvévo, Nagy István telekkönyvvezető, Kajtsa József igazgató-tanító és Kováts Jenő adóhivatali tiszt. Felügyelő bizottsági tagok lettek: Bodor Gyula főerdőtanácsos, Schuster Olivér pénzügyigazgatóhelyettes, Magyar József számvévo-ségi főnök, Vitályos György földművelésügyi igazgató, Kovács János rendőrkapitány, Ambrus Dénes adóhivatali főtiszt, Botár Béla vm. árvaszéki ülnök, Szilávik Ferenc főgimnáziumi tanár és ifj. Dávid Ignác pénztárnok.

A közgyűlés kimondotta, hogy a szövetkezet helyiségének kibérlése, üzletvezető és személyzet alkalmazása, valamint a cégjegyzés eszközölése és az üzlet berendezése iránt a szükséges lépéseket haladéktalanul megteszi, illetve azok megtételére az igazgatóságot utasította.

Értesülésünk szerint az igazgatóság Gál József bankigazgatónak Kossuth Lajos-utcai igen alkalmas és központban fekvő üzlethelyiségét veszi ki 10 évi időtartamra, előnyös feltételek mellett. Ez a lépés a szövetkezeti tagok általános tetszésével találkozott.

Az előkészületek sokféleségét és különösen a szállítás késedelmességét tekintve, az üzlet megnyitása november második, de legkésőbb december első felére várható.

A megalakulással az aláírási iverk nem zártak le, azok Albert Sándor pénztárnoknál (Szentlélek-utca 4.) továbbra is a közönség részére nyitva állanak. A jegyzések jelenleg is igen szép sikerrel folynak és sokan vannak, kik eddigi jegyzéseiket havi bevásárlásaik valószínű összegére egészítik ki.

Ismételten nem tudjuk eléggé hangsúlyozni, miszerint mennyire kívánatos, hogy a szövetkezeti tagok a most jelzett általános szem pontot tartsák szem előtt, mert ha minden szövetkezeti tag igyekszik annyi üzletrészt jegyezni, amennyi havi bevásárlásának valószínű összege, akkor a szövetkezet erős és életképes lesz és megadatik a mód, hogy tagjainak szükségleteit akadálytalanul kielégítthesse. Az üzletrészek ára azért állapított meg csekély 20 koronában, hogy a szövetkezetnek mindenki tagja lehessen, viszont azonban jogos kívánsága lesz az igazgatóságnak, hogy akiknek szükségletük nagyobb, a jegyzésben is megfelelő résztvegyenek.

Egyébként az üzletrészek száma az elfogadott alapszabályok értelmében irányadó a tagok részére biztosított hitel kérdésénél is, mert minden tag jegyzett üzletrészenek 50%-a erejéig vehet legfeljebb 30 napos hitelt igénybe, mely minden hónap 3-ig feltétlenül megtérítendő.

Az elfogadott alapszabályok a tagok felelősségét csak a jegyzett üzletrészek erejéig állapítják meg, ami kényelmes a szövetkezeti

tagoknak, de viszont éppen ezért fontos, hogy minél többen és havi szükségletükhöz képest jegyezzenek, mert az egyszeres felelősség mellett a szövetkezet meglehetősen korlátolt hiteltre számíthat, de nagyobb hitelre nem is lesz szükséges, ha a szükséglethez mért kellő alapítke biztosítottatik.

Ujabb jegyzésekre igen alkalmasnak tartjuk a tisztviselőknél most kiutat és kiutalandó tömegbeszerzési előlegeket, melyek hogy éppen a szövetkezés eszméjét szolgálják, azt maguk a kormányrendeletek is különösen hangoztatják.

Több oldalról elhangzott óhajtáshoz képest, amint értesülünk, az igazgatóság indokolt esetekben a részletfizetési kedvezményt is hajlandó lesz engedélyezni, de csakis az ezután eszközözendő jegyzésekre vonatkozólag. Ezáltal mód adatik arra, hogy mindenki szükségletéhez képest élvezhesse a szövetkezet nyújtotta kedvezményeket, természetesen csakis a szövetkezet tagjai, mert az alapszabályok értelmében a szövetkezeti boltban csak tagok vásárolhatnak.

E helyen ismételtén felkérjük azokat a tagokat, kik még üzletrészeiket nem fizették be, hogy fizetéseiket a legrövidebb idő alatt teljesítsék a pénztárnok nyugtája ellenében, mert az alapszabályok értelmében a késedelmesen befizetett üzletrészek után bírság fizetendő, másfelől pedig a szövetkezet életképességéhez fűződő igen nagy érdek, hogy a jegyzett összegek teljes értékükben befizettessenek.

Kedden délben tartotta a megalakult fogyasztási szövetkezet igazgatósága és felügyelő-bizottsága első ülését. Gyalóky Sándor főispán örömmel üdvözölte az igazgatóság és felügyelő bizottság megválasztott tagjait és azon reményének adott kifejezést, hogy a megalakult szövetkezet a legteljesebb eredménnyel fogja nagyfontosságú célját szolgálni.

Az igazgatóság elnökéül Szász Lajos vármegyei főjegyző, helyettes-elnökéül Dájbukát Jakab számvévo, jegyzőjéül Kováts Jenő m. kir. adótiszt, pénztárnokául Albert Sándor ny. ügyészégi irodatiszt, könyvelőéül Márton Bálint ig-tanító, a felügyelő bizottság elnökéül pedig Bodor Gyula főerdőtanácsos választotta meg.

Elhatározták továbbá, hogy üzlethelyiségül a Gál József bankigazgató tulajdonát képező üzlethelyiségeket 10 évi időtartamra bérbéveszik, az üzletvezetői állásra pályázatot hirdetnek, a cégjegyzést eszközlik és minden szükségesnek mutatózó előintézkedést megtesznek, hogy a szövetkezeti bolt lehetőleg december 1-re megnyitható legyen.

Kimondotta az igazgatóság, hogy indokolt esetekben az ezután jegyzendő üzletrészek után a következő három hónapra kitejrejedhető részletfizetési kedvezményt nyújt, egyben azonban kívánatosnak tartja, hogy minden szövetkezeti tag lehetőleg annyi üzletrészt jegyezzen, mint a mennyi havi bevásárlásainak valószínű összege, mert csak ez esetben lesz képes tagjait akadálytalanul kiszolgálni, ha pedig erre a hitel korlátolt volta miatt képes nem lenne, kénytelen lesz elsősorban azokat kiszolgálni, akik több üzletrészt jegyeztek.

— **Hősi halál.** Antal Vidor csikszeredei műépítész, cs. és kir. 82. gyalogezredbeli tartalékos hadnagy a galíciai Piskorovice falu mellett, a San folyó partján vívott útközetben egy ellenséges golyótól fején találva, folyó évi június 14-én 30 éves korában hősi halált halt. Bajtársai egy kastély kertjében ideiglenesen eltemették. A hős katona a polgári életben is szép reményekre jogosító, törekvő és eredményes működést fejtett ki. Hősi halálát fiatal özvegye, kis fia és kiterjedt rokonság gyászolja.

LEGUJABB.

A király és a magyar nemzet.

A király elrendelte a magyar címer és magyar zászló alkalmazását a hadseregben és külképviseletben.

Budapest, október 12.

A miniszterelnökség sajtóosztálya táviratozza lapunknak:

A Hivatalos Lap holnapi száma királyi kéziratokat tartalmaz, melyek nagyjelentőségű közjogi kérdésnek, a címer- és jelvénykérdésnek megoldását foglalják magukban.

A probléma megoldása úgy történik, ahogyan az a dualizmusnak és abban Magyarország önálló államiségának legkorrektebbül megfelel.

A kétéjú sas és fekete-sárga szín jövőben az osztrák császárság szimbóluma lesz s mellette teljes paritással érvényesül a magyar címer és nemzeti szín. A két cimert Ő Felsége házi cimere köti össze.

Ő Felsége királyi kéziratának értelmében a korrekt közjogi megoldás úgy a közös külképviseletnél, mint a közös hadsereg zászlóaljainál és haditengerészetünknel is érvényesülni fog.

Címer- és jelvénykérdésnek évtizedek óta vajdó megoldása a háboru izgalmai közepette jóleső érzést fog kelteni országszerte és tanuskodik arról, hogy Ő Felsége bölcsen és rendületlenül a dualistikus államformában és ennek keretében a magyar nemzet érvényesülésében látja a monarchia boldogulásának alapját.

A belgrádi zsákmány.

Az osztrák magyar csapatok Belgrádban 10 szerb tisztet, 600 főnyi légénységet fogtak el, 9 nehéz hajóágyut és 27 tábortágyut zsákmányoltak.

A német csapatok 14 szerb tisztet, 1542 főnyi légénységet fogtak el, 17 ágyut, köztük két nehéz és 5 gép puskát zsákmányoltak.

Csapatunk mindenütt visszaveték a szívósan védekező szerbeket.

A Dardanelláknál német tengeralattjáró egy nagy szállítóközöst és egy segédcsirkálót elsüllyesztett.

Heves harcok Szerbiában.

Csapatunk előnyomulása.

Budapest, október 13.

(Hivatalos.) Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese a főhadiszállásról jelenti:

Orosz hadszíntéren Burkanovná, a Strypa mellett a tegnapi jelentésben említett támadások során osztrák magyar és német zászlóaljuk a negyedik támadást is visszaverték.

Olasz hadszíntéren olaszok tegnap nehéz és középkaliberű lövedékből a lafrauni fensik ellen élénk tűzérési tüzelést kezdtek. Ellenség tűzereje a tengermelléki harcra egyes szakaszai ellen is fokozott tevékenységet fejtett ki.

Olasz gyalogsági osztagok ama kísérleteit, hogy a vrsici és a tolmeini hidakat megközelítsék, meghiusultak.

A doberdói fensik északnyugati részén ellenséget meglepetésszerű tüzeléssel támadva meg, arra kényszerítettük, hogy elől levő fedezékeit maga mögé hagyja oda.

Délkeleti hadszíntéren támadásaink, ellenség leghevesebb ellentámadása da cára, mindenütt előbbre haladnak. A Drina alsó folyásánál csapatunk a szerbeket több lövészárkból kűzték. Belgrádtól délre az ellenségtől több szívósan védelmezett támaszpontot ragadtunk el. Szerbek ellentámadásai minden esetben ellenség súlyos veszteségeivel hiusultak meg.

A németek sikeres harcai.

Berlin, október 13.

(Hivatalos.) A német nagy főhadiszállásról jelenti:

Nyugaton az angolok előretöréseit Vermellestől északra visszautasítottuk. Souchestől keletre a franciák ismét el-

vesztettek egyes árokreszeket, amelyekben október 11-én még képesek voltak tartani magukat.

Champagneban Taurétól délre tegnap este meghiusult egy francia támadás. Ugyanazon helyen ma reggel egymást követő több vonalban megismételt támadásuk teljesen összeomlott.

A Vogézekben franciák állásuk egy részét elvesztették.

Hindenburg csapatai Dünaburgtól nyugatra az oroszok támadásait már ágyutűzünkben visszautasították, Smorgontól északkeletre az oroszok támadását, mely akadályainkig jutott, visszautasítottuk.

Linsingen hadcsoportja az ellenséget elűzte Budka-Baitkolvolvája melletti állásából és az Alcauarja magaslatokon túl visszavertük. Bothmer gróf tábornok csapatai az ellenséget Burkanovtól dényugatra több állásból kiverték.

Balkán hadszíntéren a szerbek ellen támadása előrehaladásunkkal csak kevéssé tudta feltartoztatni. Belgrádtól délre Zslezinket és a Popsebers magaslatokat elfoglaltuk. A Pozsarevac elleni támadás kedvezően halad előre. A Pozsarevac Gradiste országut déli irányban átléptük.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Szabadságolás. Dr. Szántó Samu brassói 24. honvédszolgálati népfelkelő főhadnagy, a megített felülvizsgálat alapján, 1915. évi október hó 1-től számított hat hónapra várakozási illetékekkel szabadságot tartott.

— Főesperesi beiktatás. Folyó hó 14-én, csütörtökön, a gyergyói esperesi kerület papsága őszi koronagyűlést tart, mely alkalommal megtörténik Szabó György főesperes-plebános főesperesi beiktatása is. A beiktatást Karácsony Márton pápai praefátus, marosvásárhelyi főesperes-plebános fogja végezni.

— Kitüntetés. Raucez Béla 24. honvéd gyalogezredbeli zászlóst a II. oszt. ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

— Egyházi hírek. Dr. Lukács József gyergyószentmiklósi főgimnáziumi hittanár ditrói plebánosnak, gyergyószentmiklósi főgimnáziumi hittanárnak pedig Medgyesi János gyergyóremetei segédlelkész nevezetett ki.

— Súlyos Béla ditrói segédlelkész Petrozsénybe, Tamás Ignác nagykászoni segédlelkész Gyergyóremetere helyezték át.

— Viharos közgyűlés Gyergyószentmiklóson. Ez év tavaszán Gyergyószentmiklós város és több gyergyói község mintegy 24 vagon tengerit vásárolt Romániában, melynek megrendelését a Gyergyószentmiklós város képviselőtestületéből alakult jóléti bizottság eszközölte. A tengeri megérkezett és jó borsos áron a város és vidéke szétkapkodta. Az elszámolás körül azonban lényeges differenciák támadtak és egyes városatyák meg nem engedett közbenjárású díjairól beszéltek. A sok szó beszéd és gyűléses odavezettek, hogy az elszámolás aktái — a képviselőtestület rendeltére — vaskos füzetben nyomtatásban is megjelentek és a képviselőtestület elhatározása elé terjesztettek. Különösen a szállítást eszközölköz Atzberger Félixnek az elszámolást ismertető füzetbe foglalt jegyzőkönyvi vallomása keltett kinos feltűnést, mely szerint Vákár P. Arthur lapszerkesztő, ki mint képviselőtestületi tag a megrendelést eszközölköz jóléti bizottságba kiküldetett, az üzletnek Atzberger részére történt biztosítása ellenében Atzbergertől szerződésileg jelentékeny összegű közbenjárás díjat kötött ki a maga részére, mely az elszámolásba be is állított. A képviselőtestület október 1-én tartott közgyűlésében rendkívül éles hangon és széles mederben tárgyalta a tengeri beszerzésének ügyét és végül határozatilag kimondotta: hogy Vákár P. Arthur eljárása felett rosszalását és megbotrányozását fejzi ki, őt jegyzőkönyvi megrovásban részesíti és összes meglévő bizottságaiból kizárja. Az eset mindenfelé nagy és kinos feltűnést keltett Csikmegyében.

— A Gazdasági Egyesület közgyűlése. A Csikmegyei Gazdasági Egyesület szeptember hó 22-én tartotta közgyűlését Fejér Sándor elnökletével. Az együtetnek G. Kiss Ernő gazdasági felügyelő levélben jelentette

be eltávozását, egyben megköszönte az egyesület támogatását, melyben őt 12 évi ittműsület részben részesítette. A közgyűlés T. Nagy Imre indítványára a következő határozatot hozta: G. Kiss Ernő eltávozását és tagságról való lemondását sajnálattal veszi tudomásul a közgyűlés s neki azon buzgóságáért, melylyel egyesületünk ügyeiben közreműködött, hazafias közszületét nyilvánítja. Együttal sajnálatát fejezi ki közgyűlésünk a felett, hogy ő azon tevékenységi körből, melyre őt hajlamai és veleszületett tehetségei majdnem predestináltak, eltávozni kénytelen volt. — A vármegyei gazdatiszadalmi és gazdasági ügyekben kifejtett működésének elismerésül közgyűlésünk őt tiszteletbeli tagnak választja s erről úgy őt, mint földművelésügyi m. kir. miniszter urt jkvi kivonatban értesíteni rendeli.

— Megszökött orosz hadifoglyok. F. hó 7-én este fél 8 óraker Kászonyakabfalván Gyergyai Béla községi jegyző a község területén két orosz hadifoglyot tartoztatott le, kik mezőgazdasági munkára voltak kirendelve Udvarhely megyébe, ahonnan megszöktek. Céljuk az volt, hogy az erdőkön keresztül bujdosva, Románián át hazájukba visszatérjenek, az erdőkben azonban vadalmánál egyéb táplálékot nem találtak s így az éhség kényszerítette, hogy a községbe betérjenek, hol Gyergyai Béla kezére kerültek, ki a kászonyfalusi csendőrsnek átadta Mindketten csak oroszul beszéltek. Gyergyai törte az orosz nyelvet és így sikerült megtudni tőlük, hogy a 205. orosz gyalogezredből valók. Az egyiket Ilya Voroblyónak hívják, 33 éves Szmolenskből való; a másik Alecy Trochwinó 25 éves, Tomskból (Sibéria) való.

— A 40-42 éves népfelkelők és az önkéntesek újabb behívása. A honvédelmi miniszter október 11-én kelt rendeletével újabb bevonulási hirdetményt tett közzé, mely szerint az 1873, 1874, és 1875. évben született és a népfelkelési szemlén alkalmasnak talált népfelkelők — amennyiben névszerint főmentve nincsenek — november 3-án a népfelkelési igazolványon kitüntetett kiegészítő parancsnoksághoz tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak. Ugyanakkor tartoznak bevonulni az 1872, 1873, 1874 évbeli és fiatalabb korosztályú A) alosztályú (katonailag kiképzett) népfelkelők is, akik egyizben már behívtak és bevonultak, de szabadságot tartottak. Ezek a tartozkodási helyükhöz legközelebb eső honvéd pótzászlóaljhoz tartoznak bevonulni. Az 1873, 1874 és 1875. évbeli születésű és a szemlén alkalmasnak talált, valamint a még be nem vonult és föl nem rentett A) alosztályú népfelkelők közül azon hivatásos gőz- vagy motortörke-gépészeknek és fűtőknek tényleges szolgálatra való bevonulása, akik ily gépeknél tényleg alkalmazva vannak, a községi előjárásnál személyesen előterjesztendő kérelmükre az illetékes kiegészítő parancsnokság által 1915. november 30-ig elhalasztatik. Végül mindazok, kik önkéntes beléptés folytán a honvédségbe vagy a közös hadseregbe (akár mint egyévi önkéntesek is) már besoroztattak, tekintet nélkül arra, hogy mely szűrtési évfolyamba tartoznak, tényleges szolgálatra szintén november 3-án tartoznak bevonulni.

— A 24-es honvedek dicsérete. Körössi István ca. és kir. kamarás ezredes parancsnoksága alatt álló 24. honvéd gyalogezredet újból megdicsérték az alábbi hadosztály parancsban:

„M. kir. 38. honvéd gyalog hadosztály parancsnoksága.

Eligazítás 1915. szeptember 28-án.

Dicséret! A legutolsó napok harcaiban a hadosztály minden része az egész vonalon helyt állott.

Különösen ki kell emelnem a 24. ezred hősie magatartását, mely két napon át az ellenségnek több támadását rendkívül erős, ellenséges nehéz tűzérési tűz alatt visszautasította.

Csanády s. k., altábornagy.

— Törvényszék a háborus uzsora ellen. A háborus állapotot, sajnos, elég sokan önző céljaik kielégítésére használják fel s ugyanakkor, midőn a nemzet élet-halálharcot vív s fiai a csatamezőn véreznak, ők mesterseges árdragításokkal akarják embertársaikat kiuzsorázni. A nagykanizsai törvényszék egy becsületsértési perrel kapcsolatban dicséretre méltó módon bélyegezte meg a háboru uzsorásait. — A törvényszék felebbviteli tanácsa Kenedy Imre táblabíró elnöke alatt kimondta, hogy a ki a háborus állapotot kiuzsorázza, nem követhet olyan kritikáért elégtelt, amelyet cselekedetével megérdemelt.

— **Értesítés.** A helybeli róm. kath. főgimnázium igazgatósága tisztelettel értesíti a szülöket, hogy gyermekeik tanulmányi előhaladásáról, magaviseletéről stb. a tanár uraktól a tanári könyvtár olvasótermében az alább kiírt időben nyerhetnek felvilágosítást: Borzsoy Béla kedden 10—11. Brassay Károly szerdán 10—11, Csató János pénteken 10—11, Csipak Lajos dr. pénteken 11—12, György Imre hétfőn 10—11, Iványi Antal csütörtökön 9—10, Kádár Ferenc szombaton 11—12, Mánya Ferenc csütörtökön 11—12, Rész János csütörtökön 10—11, Stoiber Ottó hétfőn 11—12, Szlávik Ferenc pénteken 9—10 és Wágner Sándor szerdán 9—10.

— **A Rokkant Katonákat Gyámolító és Elhelyező Hivatal** csikmegyei központi és járási bizottságainak tagjait tisztelettel kérem, sziveskedjenek a rokkantakat az ügyviteli szabályzat szerint összerúni és a bejelentő ivateket esetleg az elhelyezésre vonatkozó javaslataikkal együtt hozzám beküldeni. Csikszere, 1915. október 6. Kassai Lajos csikmegyei főrokkantgyám.

— **Nyilvános kérelem.** A Vörös-Kereszt Csikszere Városi Választmányának elnöksége tisztelettel kéri mindazokat, kik oszsonapénzekkel vannak hátralékban, hogy hátralékaikat Králl János választmányi pénztárosnak postán elküldeni vagy más uton át dni sziveskedjenek. Jelzi azt is választmány elnöksége, hogy az oszsonamegváltások címen felajánlott havonkinti összegeket azután is kéri fogja. Ugy a hátralékok, mind ezek az összegek a katonák téli felszereléséhez szükséges pamut beszerzésére fognak szolgálni s ezen a címen is fognak nyugtáztatni. Minden más pénzbeli adományt köszönettel fogad és hirdalban is nyugtáz az elnökség.

— **Menetrend.** A kamara közli az érdekeltekkel, hogy a máv. a közlekedő vonalakról szóló szeptemberi kivonatos hirdetményét közbejött akadályok miatt október hó második felében adja ki.

— **Az elfoglalt orosz lengyelországi kereskedelmi érdekeltségek bejelentése.** A marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara közli az érdekeltekkel hogy Berlinben „Reichsentschädigungs Kommission“ Berlin, Mauerstrasse 53. címmel egy bizottság alakított, mely által az elfoglalt orosz területen levő és német, osztrák-magyar kereskedelmi érdekeltségben álló adósok lefoglalt javaiból fentti hitelezők kielégítése tervbe van véve, s e végből a követeléseket már most előjegyzésbe veszik. Minden egyes czeleggel szemben fennálló követelések külön-külön úrlapon teendők meg, mely a kamara hivatalos helyiségében megtekinthető.

— **Ügyvezető-bizottsági értekezlet.** A Vöröskereszt helyi választmányának ügyvezető-bizottsága f. hó 6-án dr. Ujfalusi Jenő elnökle mellett értekezletet tartott. A pénztárosi, ellenőri és titkári jelentések tudomásul vétele után, a bizottság Antal Istvánné csikszentkirályi lakos gyámol nélküli családja állandó állami segélyezése iránt, a megfélelő lépéseket megteszi. Több alispáni átiratnak tudomásul vétele után, az értekezlet a helyben alakulóban levő tisztviselői fogy. szövetkezet részvényeiből, 15 darab jegyzését elhatározta. Ezt azért tette, mert az előző ülésen kimondta, hogy segélyeket csak természetben ad s így érdeke a választmányának egy olyan szövetkezet megalakulása, ahol a szükséges cikkeket előnyös áron, jó minőségben kaphatja meg. Bodor Gyuláné kezdeményezésére elhatározta a bizottság, hogy a katonák téli felszereléséhez a folyó évben is hozzá kíván járulni. Az ezzel kapcsolatos költségekre elsősorban az oszsonnapénz hátralékokat fogja felhasználni s az oszsonákra megajánlott volt havi összegeket, erre a célra tovább gyűjti. Reméli a bizottság, hogy nem akad senki, aki az üdvöscéliből adományait elvonná. Az ülés végén megbeszélés tárgyát képezte, hogy az egyre fokozódó igények kielégíthetése céljából, a választmány vagyonát miként tudná növelni s a segélyezési akcióra alkalmasabbá tenni? . . . A gyűjtés már nem jósosít reményekre senkit, mert a közönség ezekkel a mozgalmakkal nem rokonszenvez. Előadásokat, estéket sem lehet mondani, mert újat produkálni alig lehet s így vonzóerőt legfeljebb a jótékony cél kölcsönözhetne. Voltának tehát a mozi-esték, de itt a Vigadó tűzveszélyességére történt utalás. Mégis az utóbbi módozat felé hajlott a legtöbb remény. Az osztatlan közönségnek kedvenc szórakozása a mozi s ugyiszólván közóhaj, hogy mozi legyen. Nincs ok kételkedni abban, hogy a jótékony cél érdekében a Vigadó bezárt kapul

ismét megnyitnak és a Vöröskereszt választmánya az ezen az uton összeggyűjteni remél össszeggel, igen sok könnyet szárihat fel, igen sok szenvedést enyhíthet. E sorok írója örömmel értesült, hogy a terem villanyvezetéke mozi előadások céljaira egyáltalában nem veszeléses, sőt tökéletesen jó. Rosszak azok a vezetékék, a melyek a szinpadra vezetnek és a menyezetet világítják. Az oldal és gépvezeték teljesen jó. Ez a legilletékesebb szakvélemény reményt nyújt arra, hogy a vármegyei alispán ur, akinek gondosságában sohasem volt okunk kételkedni, ezuttal is lehetővé teszi, hogy a szinbázterem a közjótékonyosság érdekében rendeltetésének átadható legyen. V. K.

— **A katonai ítéletek.** A katonai bíróságok ítéleteit ezental a magyar olvasóközönség is olvashatja. A Külügy-Hadügy heti szemle e hónap 10-én először hozza az Igazságügy a Hadseregnek és a Honvédségnek című, minden hónapban megjelenő külön mellékletét, amelyben a katonai igazságszolgáltatás körében felmerült kérdésekről és érdekesebb jogesetekről közölni fogja a legfelsőbb bíróságok döntvényeit is. Az egész magyar olvasó közönség körében érdeklődéssel várják ezt a sajtóban egyedülálló szenzációs ujtást.

— **A háboru és a hirdalpok.** Egy német szaklap közlése szerint július 1-én 104 németországi lap szüntette be megjelenését. A háboru kitörése óta összesen mintegy 1200 német lap szünt meg s körülbelül ugyanannyi a száma azoknak a lapoknak, melyek előfizetési áraikat fölemeltek. — Gondolkozzunk kissé e fölött s képzeljük el, hogy a gazdasági helyzet és kultura tekintetében fejlettebb Németország ilyen viszonyai mellett mennyivel nehezebb lehet a magyar lapok anyagi helyzete, főképpen pedig a vidéki lapoké, melyek csak tengődnek, de mégis teljesítik feladatukat e nehéz időkben.

— **A kereskedők és a lisztellátás.** Szeptember elején a Magyar Fűszerkereskedők Országos Egyesületének küldöttsége kereste fel a kormány tagjait, hogy a lisztellátás szabályozását kérjék és azt kívánták, hogy a kereskedőket ne zárják ki a hatóságok a lisztellátásból és nekik a fogyasztási szövetkezetekkel egyenlő jogokat adjanak. Sándor János belügyminiszter a kereskedők kérelmét teljesítette és most leiratban hívta fel az ország összes törvényhatóságait, hogy a hatóságok által kormányhatósági engedély alapján a közönség élelmézésére forgalomba hozott lisztet a fogyasztó közönséghez a fűszerkereskedők útján juttassák el. A miniszter szerint ez a megoldás feleslegessé teszi azt, hogy erre a célra egy drága szervezetet létesítsenek, de egyuttal megadja a lehetőségét annak is, hogy a fűszerkereskedők a helyzet által megengedett szerephez jussanak. A miniszter intézkedett olyan irányban is, hogy fontos közéletmezési kérdések tárgyalásánál a kereskedők szakavatott tanácsát a jövőben kérjék ki az illetékes hatóságok. A Magyar Fűszerkereskedők Országos Egyesületét leiratban értesítette a miniszter a kérdés elintézéséről és ebben a leiratban arra kéri az egyesületet, hogy a hatóságok és a kereskedők együttműködésének összhangja érdekében ez is tegyen meg minden lehető a saját hatáskörében. A miniszter intézkedése a kereskedők között megnyugvást keltett.

— **A püspök csokoládéi.** Gróf Majláth G. Károly erdélyi püspök most folyó bérmautájában Szentkatolnán volt. Ez alkalommal a püspököt a kézdívásárhelyi róm. kath. főgimnázium hetedik és nyolcadik osztályos növendékei keresték fel, eleget téve a főpásztor meghívásának.

— Szeretnék veletek kissé beszélgetni, mondta, mikor meghívta őket — s aki akar, az jöjjen ki Szentkatolnára.

A fiuk ott is voltak csaknem egy szálig. Néhány volt és lesz közöttük, akiknek el kell menni a többiek után, katonának. Ezekhez intézett a főpap buzdító, bátorító szavakat, a hazaszeretet és áldozatteljesítés szent példait tárva fel előttük. Intette őket a józan életre s óvta a dohányzástól, majd pedig meggyöntatta mindeniket. A végén aztán megvendégelte a fiukat. Apostoli egyszerűséggel. Szilvával és csokoládéval. Az utóbbi kiosztásánál először megszámolta a fiukat, hogy hányan vannak, hogy jut-e a csokoládé-készletből mindeniknek egy-egy rud. Harmincketten voltak. Olivassa a csokoládét is. És bámulatos, a csokoládéből is harminckettő volt. Ezt a püspök csodálkozva állapította meg. Eppen anyi.

FOGAK!

brassói Greising Albert
műfogspecalista

**Közóhajra Csikszere-
redába költözött ::**

Elvégez minden fogorvosi műtéteket, u. m.: foghuzást helyi érzéstelenítéssel, arany és más töméseket; készít műfogakat és teljes fogsorokat szájpaddalás nélkül, korona és hidmunkálatokat.

10 évi garancia!

FOGAD:

**Délelőtt
8—12 óráig**

**Délután
2—5 óráig**

Vasár- és Ünnepnapok kivételével.

20—

**Lakása: Kossuth Lajos-utca 8. sz.
Dr. Zakariás Manó ügyvéd házában.**

Sz. 212—1915.

ARVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezeunel közhírré teszi, hogy a csikszere dai kir. járásbíróságnak 1915. évi V. Pk. 3477. számú végzése folytán dr. Kovács Gyárfás ügyvéd által képviselt Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság végrehajtató részére, végrehajtást szenvedő ellen 4600 korona 00 fillér követelés s járuléka i erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 610 koronára becsült ingóságokra a csikszere dai kir. járásbíróság fenti számú végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap- és felülfoglaltaték követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, végrehajtást szenvedők lakásán Csikkarczfalván leendő megtartása határidőül 1915. évi október hó 23-ik napján délután 2 órája kitűztetik, amikor a bíróság lefoglalt ingók és pedig: lovak, szekér, szán a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverzendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban esz közöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszere dában, 1915. évi október hó 5-ik napján.

KERESZTES GYULA,
kir. bir. végrehajtó.

Pályázati hirdetmény.

Csikszere da és Vidéke Tisztviselőinek Fogyasztási és Értékesítő Szövetkeze te óvadékképes üzletvezetőt keres.

Ajánlatok Szász Lajos igazgatósági elnök urhoz Csikszere dában 1915. évi október hó 30. ig nyujtandók be.

Eddigi alkalmaztatásról bizonyítványok csatolandók és a fizetési igények megjelölendők.

Óvadékképpen legalább 5000 korona készpénz, vagy ennek megfelelő óvadékképes értékpapír, esetleg jelzálogi biztosíték követeltetik.

Személyes bemutatkozás kívánatos.

Az igazgatóság.

Tojásos tarhonyát

tiszta nullás buzalisztból készítve 5 kigrammos csomagban 10 koronáért b e r m e n t v e szállitok a pénz előzetes beküldése ellenében.

Ziegler F., Nagymegyér (Komárom-u.)

Hirdetmény.

Alulírott község előljárósága köz-
hírré teszi, hogy Kozmás község és köz-
birtokossága tulajdonát képező összes
vadászati és halászati jog, két egymás-
után következő évre, Kozmás község
házánál, 1915. évi október hó 21-én
dél előtt 8 órától kezdődő nyilvános ár-
verezésem, a legelőbbet ígérőnek haszon-
börbe fog adatni.

Kikiáltási ár a községi bérlet után
8 korona, a birtokossági bérlet után 6
korona, mely összeg 10 százaléka bá-
natpénz címen a községi előljáróságnál
és a birtokossági elnöknel leteendő.

Az árverezési feltételek a kozmási
körjegyzői irodában, a hivatalos órák
alatt megtekinthetők.

Kozmás, 1915. október hó 5-én.
Lőrincz János, Kajcsa József,
jegyző. 2-2 k. bíró.

Borjuzó bival, ló, szalma
azonnal eladó, Pap András
tanárnál, Csiksomlyón.
2-2

Jó házból való, irni, olvasni tudó
fiu tanulónak felvétetik
ifj. Berkovits Jakab fűszerkeres-
kedőnél Gyergyószentmiklóson.
2-3

Világháborus könyvek

kaphatók

Vákár L. könyvkereskedésében
Csikszeredában és pedig:

A nagy háboru okmányai, vezér-
kari és egyéb hivatalos jelentések,
ára 1 korona.

A német fehérv. könyv, ára 40 fillér.

Az angol kékkönyv, I. rész, ára 40 f.

Az angol kékkönyv, II. rész, ára 60 f.

Az orosz narancssárga könyv, ára
40 fillér.

Az angol világbirodalom, írta Kuni
Zsigmond, ára 60 fillér.

Kohut: Bismarck és Magyarország,
ára 2 korona 40 fillér.

Gróf Andrássy Gyula: Kinek büne a
háboru? ára 2 korona.

A nagy háboru írásban és képen,
megjelenik hetenkint, egyes füzet
ára 40 fillér.

Az osztrák-magyar vöröskönyv „Az olasz
háboru előzményeiről”, ára 40 fillér.

„Az olasz háboru előzményeiről”,
ára 40 fillér.

Müller J. P. Az én módszerem,
ára 2 korona.

Sz. 203-1915.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel
közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járás-
bírósnak 1915. évi Pk. 2450/2. számú vég-
zése folytán dr. Nagy Béni ügyvéd által kép-
viselt Csikszeredai Takarékpénztár Részvény-
társaság végrehajtató részére, végrehajtást
szenvető ellen 1000 korona követelés s jár.
erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán
alperestől lefoglalt és 3680 koronára becsült
ingóságokra a csikszeredai kir. járásbírósnak
fenti számú végzésével a további eljárás el-
rendeltetvén, annak az alap- és felülfoglaltatók
követelése erejéig is, amennyiben azok kielé-
gítési jogot nyertek volna, végrehajtást szen-
vedő lakásukon Csikcsicsóban leendő megtar-
tása határidőül 1915. évi október hó 20-ik

napján d. u. 1 órája kitűzetik, amikor a bi-
róilag lefoglalt ingók és pedig: ló stb. a leg-
többet ígérőnek készpénzfizetés mellett szük-
ség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő
ingóságok vételárából a végrehajtató követel-
lését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a
mennyiben részükre a foglalás korábban esz-
közöltetett volna és ez a végrehajtási jegyző-
könyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelen-
téseiket az árverés megkezdéséig alulírt kikül-
döttnél írásban beadni, vagy pedig szóval be-
jelenteni el ne mulasszák, mert különben csak
a vételár főösslegére fognak utaltatni.

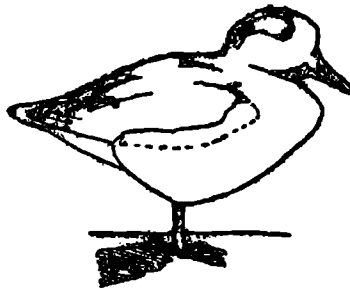
Kelt Csikszereda, 1915. évi október hó 5-ik
napján.
KERESZTES GYULA,
kir. bír. végrehajtó.

Tanárok, tanítók és más érdeklődők figyelmébe!

ÉP MOST JELENT MEG:

„A MADÁRTÖMÉSZET KÉZIKÖNYVE“

cimű munka, melyből a madártömeszetet bárki elsajátíthatja.

A 131 oldalon megjelent munkát Szeinere
László, az ornithologiai központ volt tiszt-
viselője, a zsögödi Madártani Allomás
(madártömlő intézet) tulajdonosa írta.
Illusztrálva van dr. Szlávay Tibor és szerző
fenyképfelvételeivel és rajzaival.
A könyvnek más irányu használhatósága is van,
amennyiben benne a különféle magyarországi
madártani szakírók által használt madárnevek
tisztázva vannak egyeztető betűsorosokkal.

Kapható Vákár L. könyvkereskedésében, Csikszeredában.

Ára 2 korona 40 fillér frankó.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS!

Értesítjük Csikszereda város és vidéke közönségét, hogy Csikszeredában a
Kossuth Lajos-utcában (Lázár Domokos-féle ház) már évtizedek óta fenálló

FÉRFI ÉS NŐI FODRÁSZ-ÜZLETEINKET

1914. évi október hó 1-én áthelyeztük az Apaffi Mihály-utcába
(Jakab Gyula-fele ház, a Hutter-szállodával szemben). A borbély-üzlet
mellett külön bejáratú van a női fodrász-terem, kényelmesen be-
rendezve, hol elvállalunk mindennemű női hajmunkát és délutánonként
hygienikus fejmosást villanyszáritóval (meleglevegővel). Midőn ezt igen
tisztelt vendégeinknek szíves tudomására hozzuk, nem mulaszthatjuk
el, hogy köszönetet ne mondjunk eddigi pártfogásukért s egyben kér-
jük, hogy jövőre is szíveskedjenek támogatni s viszont mi is biztosít-
juk vendégeinket a szolid kiszolgálásról. Maradunk kiváló tisztelettel:

Szabó Lajos és neje, férfi és női fodrász.

Raktáron tartunk mindennemű kész hajmunkákat és női pipere cikkeket.

HEGYESSY LAJOS

első gyergyói asztalosáru-gyára Gyergyószentmiklóson.

Nagy termelés mindenféle épület asztalos
munkákban. Dus raktárt tartok sajátkészítésű
butoraimból, ugyszintén kárpitos árukból is.

Meghívásra személyesen megjelenek.

Árajánlással szívesen szolgálom.

FOGAK

és teljes fogsorok, szájpaddás
nélkül, foghuzás, fogtömés,
aranykoronák és aranyhidak.

Gerő Arthur

vizsgázott fogtechnikus

Brassó, Kolostor-utca 31. sz.

15-100